



Gradimo mostove v izobraževanju odraslih *Gradimo mostove u obrazovanju odraslih*

7. in 8. december 2015, Austria Trend Hotel Ljubljana, Dunajska cesta 154

DELO V SKUPINI:

MOČ IN ODGOVORNOST DRŽAVE IN CIVILNE DRUŽBE V IO

Moderirata: Sabina Jelenc Krašovec in Ida Srebotnik

Sodelujoči:



Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education



ANDRAGOŠKO DRUŠTVO SLOVENIJE



ZDRUŽENJE
IZOBRAŽEVALNIH
INSTITUCIJ



društvo organizacij za izobraževanje
odraslih na srednjih šolah

Sofinancerja:



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT



S podpora
programa Erasmus+
Evropske unije

zmanjševanje neenakosti med
družbenimi skupinami

pestrost ciljev

večplastnost vlog

osebni razvoj, interesi posameznika,
prosti čas, kakovost življenja

delo in poklic

**IZOBRAŽEVANJE
ODRASLIH**

dejavna državljanskost

**možnost za korigiranje različnih
družbenih problemov**

**IZOBRAŽEVANJE
ODRASLIH**

**dejavnik socialnega, političnega in
kulturnega razvoja družbe**

**možnost za ohranjanje
demokracije**

**spodbuda k ohranjanju enakosti,
svobode, solidarnosti**



IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH – JAVNA ALI ZASEBNA DOBRINA? TRŽNO BLAGO ALI JAVNO DOBRO?

IZOBRAŽEVALNI PROCESI IN
IZOBRAŽEVALNE INSTITUCIJE

PROCESI IZOBRAŽEVANJA, VZGOJE IN UČENJA, KI SE
POJAVLJAJO V RAZLIČNIH POJAVNIH OBLIKAH
TEKOM CELEGA ŽIVLJENJA in NA RAZLIČNIH MESTIH

FORMALNO IN NEFORMALNO
(SPLOŠNO IN POKLICNO) IO

UČENJE V CIVILNI DRUŽBI – JAVNA
DIMENZIJA PROCESOV IN PRAKS

KAKOVOST DRUŽBENEGA DELOVANJA IN INTERAKCIJE



DILEME NA PODROČJU IO

Komu 'služi' IO?

Kakšna je vloga IO v družbi?

posameznik



družba - skupnost

trg (dela)

prispevek k ekonomski rasti družbe
in političnemu redu



razvoj civilne družbe, državljskosti,
emancipacije, blaginje skupnosti, države

Individualistična naravnost

Osebno učenje posameznika

Instrumentalni cilji

Tržni koncept izbire

Odgovornost posameznika

Družbeno kritična naravnost

Prosvetljevanje, ozaveščanje, blaginja

Družbeni cilji

demokracija

Odgovornost države

Profesionalizacija na področju IO

Evropeizacija na področju IO



Zlasti povezana s 'tehnično strokovnostjo'

Priznavanje znanja, pomen veččin in informacij

potrženje
performativnost

Posedovanje instrumentalnih in tehničnih spretnosti prinaša vplivni položaj v družbi

Povezanost med
DRŽAVO, (STROKO) in KAPITALOM

Sovplivanje političnih in ekonomskih dejavnikov?

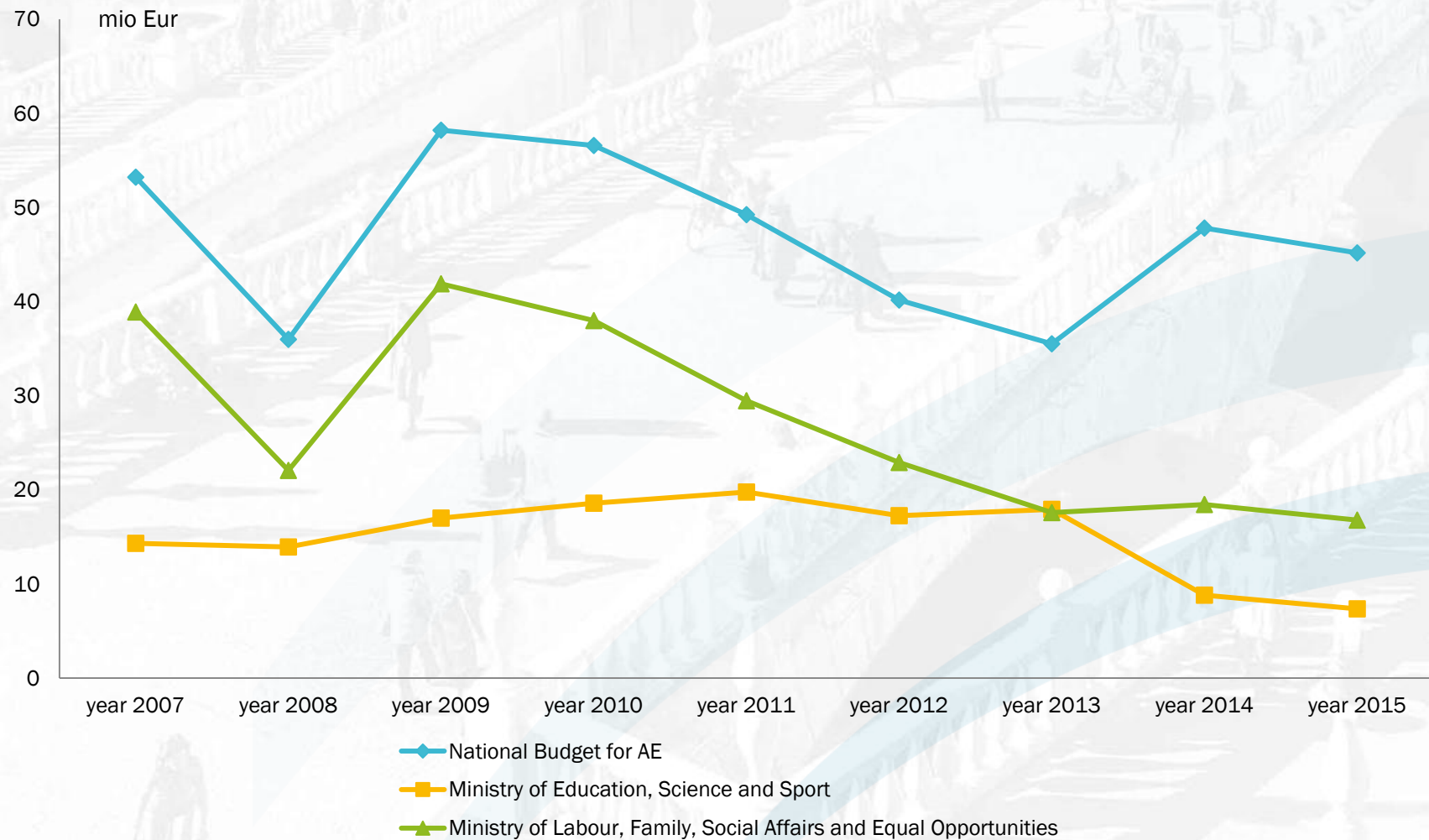
Odslikava prevladujoče ideološke interese v družbi

Za skrb države za IO v SLO je v zadnjih letih značilno:



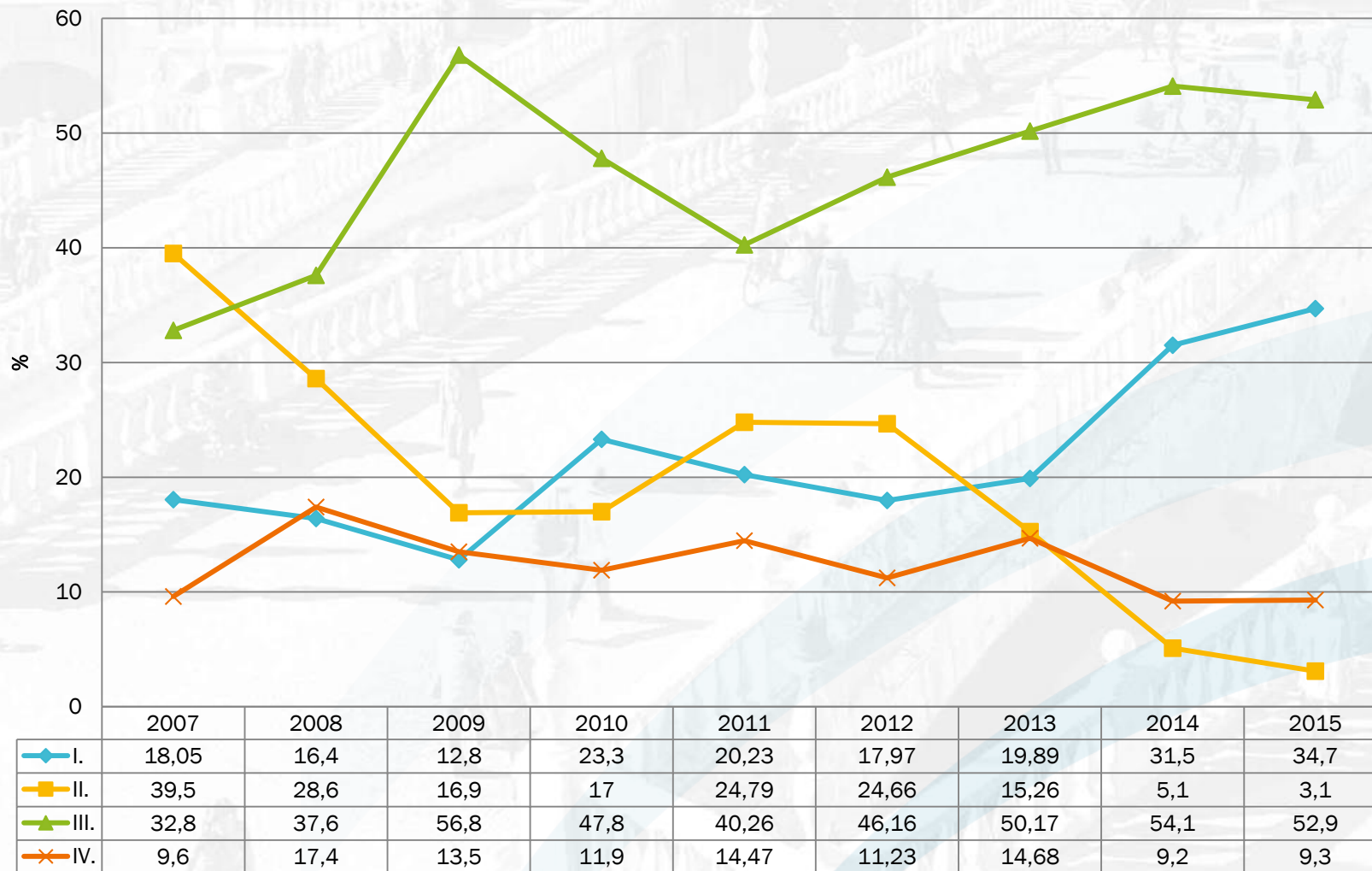
- potrženje IO in komodifikacija znanja;
- javna sredstva (od 2009, kriza!) za IO stalno upadajo;
- varčevalni ukrepi – zmanjševanje sredstev za IO;
- javna sredstva MIZŠ od 2009 stalno upadajo; zdaj predstavljajo manjši delež vseh sredstev;
- ESS predstavlja velik delež sredstev za IO – erozija finančne stabilnosti institucij za IO (LU!);
- splošno NFIO (družbena enakost, socialna pravičnost, vključenost...) je drugotnega pomena – v 2015 financirano večinsko s sredstvi Ministrstva za zdravje;
- najbolj prioritarno je v SLO obravnavano izobraževanje in usposabljanje za potrebe trga dela (52.9% vseh sredstev v 2015 namenjeno tej prioriteti);
- javne institucije so prisiljene ‘tekmovati’ z zasebnimi institucijami za IO;
- neenakost v dostopu do IO med najbolj in najmanj izobraženimi odraslimi.

Sredstva za IO – glede na financiranje



Analize LPIO od 2007-2015

Načrtovano financiranje glede na prioriteta področja



- I. Splošno NFIO
- II. IO za dvig izobrazbene ravni
- III. IO za potrebe trga dela
- IV. Infrastruktura

Vir: LPIO 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014 and 2015.



IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

SISTEMSKA (NE)UREJENOST

Zakonodaja;
Financiranje;
Obstoj javne mreže;
Obstoj javnih programov;

MARGINALIZIRANOST PODROČJA

Neustrezna umeščenost v celoto izobraževanja;
Neenakopravnost področja IO;

PODHRANJENOST PODROČJA

Raziskovalno;
Na akademski ravni;
Kadrovsko; itd.

EVROPEIZACIJA in KOMODIFIKACIJA

Evropske smernice, ki vplivajo na nacionalno politiko;
Potrženje področja IO; neoliberalni vpliv na področje IO;
Zmanjševanje pomena splošnega NFIO;
Zmanjševanje financiranja IO s strani države;

DRŽAVA IN CIVILNA DRUŽBA

- Kakšno je razmerje moči med državo in civilno družbo (pri vas, v vaši državi)? Kakšen vpliv na sprejemanje (političnih, sistemskih, pravnih) odločitev, ki zadevajo državljane, imajo posamezniki in skupine v civilni sferi (na ravni države, regij, okrajev, skupnosti)?
- Kako je izobraževanje odraslih pri vas sistemsko urejeno (zakonska ureditev, financiranje, javna mreža organizacij za izobraževanje odraslih, izvajalci, itd.)? Katera področja v okviru izobraževanja odraslih pri vas financira država, in še natančneje, katera področja IO se financirajo s strani ministrstva za izobraževanje (formalno in neformalno, splošno in poklicno izobraževanje odraslih)? Kje so prioritete? Kdo jih postavlja?
- Kako ocenjujete pomen izobraževanja odraslih za polnomočenje državljanov? Kako je pri vas z izobraževanjem ranljivih skupin odraslih, npr. odraslih brez temeljne izobrazbe, revnih, migrantov, in drugih skupin odraslih, ki so na obrobju? Kdo je odgovoren za izobraževanje teh skupin odraslih?
- Kako se po vašem mnenju kaže vpliv globalizacije in evropeizacije na področju IO v vaši državi (če je mogoče, prosim, navedite konkretne primere)? Je proces evropeizacije pozitivno ali negativno vplival na izobraževanje odraslih pri vas?
- Ali menite, da je izobraževanje odraslih v vaši državi podvrženo vplivom neoliberalne ideologije (potrženje, spreminjanje prioritet, spremembe v financiranju, itd.)? Je to morda povezano s krizo?
- Katera vprašanja v zvezi s to temo so za vas ključna? Prosim, napišite jih! Kakšni so vaši predlogi



MOČ IN ODGOVORNOST DRŽAVE IN CIVILNE DRUŽBE V IO

POVZETEK DELA V SKUPINAH

1. Razmerje moči med državo in civilno družbo:

- Formalna podpora CD; v praksi se ne upošteva
- Pomanjkanje dialoga med državo in civilno družbo
- Prelaganje odgovornosti na posameznika
- Država ne prepozna vrednosti znanja ljudi
- Civilna iniciativa ne sme prevzeti odgovornosti države in njene vloge

2. Sistemska urejenost IO:

- Mreža izvajalcev IO (da/ne?) - infrastruktura
- Financira se osnovno izobraževanje (OŠ)
- Medresorsko financiranje na škodo splošnega IO
- Parcialno vlaganje v IO za trg dela
- Urediti pogoje za enake možnosti
- Konstantno zmanjševanje proračunskih sredstev za IO (simptom)

MOČ IN ODGOVORNOST DRŽAVE IN CIVILNE DRUŽBE V IO

POVZETEK DELA V SKUPINAH

3. Pomen izobraževanja odraslih za polnomočenje državljanov:

- Problem sistemske neurejenosti financiranja IO za ranljive skupine (le ESS sredstva)
- IO za emancipacijo ranljivih skupin – deljena odgovornost
- Vloga andragoga (aktivno državljanstvo, kritično mišljenje in ozaveščenost, VŽU, zavedanje lastnih potreb)

4. Vpliv globalizacije in evropeizacije na področju IO:

- + / - vpliv
- +: urejenost sistema; financiranje ESS, projekti (- odvisnost), mobilnost, povezovanje, integracija, dostop do informacij, osveščanje in razumevanje globalnih tem, decentralizacija
- - : zanemarjanje nacionalnih potreb, specifične in tradicije, redukcija funkcije IO (le IO za potrebe dela), nekritično sprejemanje paradigem (kakovost, kvantitativnost, raziskave); odhajanje mladih izobraženih v tujino, mit: „trg rešuje težave;“
- - : umikanje države od IO – privatizacija (inflacija diplom, programov)



MOČ IN ODGOVORNOST DRŽAVE IN CIVILNE DRUŽBE V IO

POVZETEK DELA V SKUPINAH

5. Vpliv neoliberalne ideologije na IO:

- NE!!!
- Transparentnost financiranja (izvor financiranja); Rezultati!!!
- Država in posameznik sta usmerjena v IO za trg dela in zaposljivost (Delodajalci?)
- Potreba po programih IO za dvig kakovosti življenja
- Pomanjkanje družbene odgovornosti; apatičnost družbe
- Inferiornost področja IO (bolezen)
- Trajnost znanja in usposobljenosti
- Usmerjenost k specifičnim veščinam
- Ekonomski pogled na izobraževanje (Ali se izplača? Pomembni so rezultati, spremembe, inovacije)



MOČ IN ODGOVORNOST DRŽAVE IN CIVILNE DRUŽBE V IO

POVZETEK DELA V SKUPINAH

6. Ključna vprašanja:

- Pomen in vrednost IO v družbi
- Urejenost financiranja in infrastrukture IO
- Zagotavljanje kakovosti v IO
- Priznavanje predhodno pridobljenega znanja
- Zasebni kapital? (Podjetja, delodajalci...)
- Namenski vavčer za IO
- Spodbujanje različnih poti do znanja (upoštevanje vrednosti neformalnega izobraževanja)
- Več IO za aktivno državljanstvo
- Zagovorništvo udeležencev v IO
- Zunanja evalvacija – vpliv na posameznika in družbo